

Костеріна Анастасія Андріївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Психологія» Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: старший викладач кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук **Дідух М. М.**

ЗАЛЕЖНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ ВІД ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ

У наш час вивчення проблеми залежності успішності навчання від тривожності набирає обертів. Кожного дня студенти переживають широкий спектр емоцій, які є не завжди позитивними. Наслідки такого стану можуть призвести до зниження працездатності, погіршення емоційного фону.

Проблема тривожності піднімала в дослідженнях таких вчених, як З.Фрейд, К.Хорні, Спілберг, Ханін, Адлер, А.М.Прихожан, Ч. Спілберг та інші.

На думку Михайлішина У.Б. тривожність розглядається як емоційний стан особистості, який надає негативну дію на психіку людини. Тривожність досліджується більшістю авторів в тісному взаємозв'язку із страхом, оскільки страх є об'єктивним виразом тривоги. Проте одні дослідники вказують на тривогу як первинну реакцію, інші на страх як чинник, що викликає стан тривожності [1].

Під тривожністю в нашому дослідженні ми будемо розуміти індивідуальну властивість особистості, рису характеру, що проявляється схильністю до надмірного хвилювання, стану тривоги в ситуаціях, які загрожують, на думку цієї особи, неприємностями, невдачами та фрустрацією [2].

В психологічній літературі виділяють особистісну та ситуативну тривожність. Під особистісною тривожністю розуміють готовність до переживання страху і хвилювань з приводу своїх суб'єктивних переживань. Вона формується і закріплюється в ранньому дитинстві. Ситуативна готовність є показником інтенсивності переживань, які виникають по відношенню до типових подій [3].

Спочатку у людини виникає ситуативна тривожність, яка потім при впливі негативних чинників може перерости в особистісну. Причинами виникнення такого стану можуть бути: дезадаптація, перевтома, перенавантаження, емоційна вразливість [4].

Навчальна успішність безпосередньо залежить від особистісної тривожності. Через надмірні хвилювання, переживання з приводу навчання, цей феномен може спричинити зниження працездатності студента. Безперечно тривожність може негативно позначатися як на психологічному, так і соматичному станах особистості.

З метою виявлення особливостей тривожності у студентів 3 курсу за спеціальністю «Психологія», нами було проведено опитувальник «Методика діагностики самооцінки тривожності Ч.Д. Спілберга, Ю.Л. Ханіна» [5].

Отримані результати, що представлені на діаграмах (рис. 1, 2).

Рис. 1. Ситуативна тривожність

За результатами дослідження, можна визначити, що в групі переважає однакова тенденція до ситуативної тривожності. Це свідчить про те, що у половини студентів спостерігається хвилювання, занепокоєність та напруга, що можуть негативно впливати на успішність. Причинами такого стану можуть бути новий підхід до викладання матеріалу, зміна графіку дня, чергування.

Рис. 2. Особистісна тривожність

Як видно з діаграми, у групі студентів переважає нормальний рівень особистісної тривожності (75%), це свідчить про те, що більшість юнаків у певних ситуаціях можуть брати все під контроль і вгамувати перші прояви тривожності.

Отже, в ході нашого дослідження було виявлено, що тривожність є невід'ємною частиною життя студентської молоді. Через надмірні переживання в них можна спостерігати схильність до стресу та соматичних порушень. Тривожність відіграє важливу роль в успішності навчання, адже невпевненість у своїх силах, страх проявити свої можливості, відповідальність, складний графік дня переслідує кожного студента протягом навчання у вищій школі.

Список використаних джерел

1. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2013. Вип. 13.
2. Українська психологічна термінологія: словник-довідник. За ред. М.-Л. А. Чепи. – К., 2010. – 302 с
3. Прихожан, А. М. Психологія тривожності. – СПб., 2009. – С. 97–103.
4. Вітенко І. С. Психологічні основи лікувально-профілактичної діяльності та підготовки лікаря загальної практики – сімейного лікаря. – Х., 2002. – 392 с.
5. URL: <https://psycabi.net/testy/179-test-na-trevozhnost-spilbergera-khanina-metodika-otsenki-trevozhnosti-ch-d-spilbergera-i-yu-l-khanina>.

Лисенко Тетяна Володимирівна,
курсант ННІ №3 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: викладач кафедри
юридичної психології Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук
Литвин В. В.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ У КОЛЕКТИВАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

З початку реформи правоохоронних органів України достатню увагу приділяють психологічному супроводженню діяльності поліцейських підрозділів. І тому, питання оптимізації соціально-психологічного клімату в колективах Національної поліції України (далі – НПУ) залишається достатньо актуальним, адже від сприятливого клімату колективу залежатиме успіх професійної діяльності кожного з поліцейських.

Соціально-психологічний клімат (СПК) – якісний бік стосунків, що виявляється у вигляді сукупності психологічних умов, які сприяють або перешкоджають продуктивній спільній діяльності та